

Việt Nam 2035

Hướng tới Thịnh vượng, Sáng tạo,
Công bằng và Dân chủ

Báo cáo Tổng quan

NHÓM NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

BỘ KẾ HOẠCH
VÀ ĐẦU TƯ

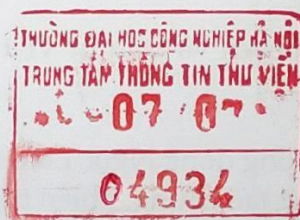
BÁO CÁO TỔNG QUAN

Việt Nam 2035

HƯỚNG TỚI THỊNH VƯỢNG, SÁNG TẠO, CÔNG BẰNG VÀ DÂN CHỦ

Ngân hàng Thế giới

Bộ Kế hoạch và Đầu tư Việt Nam

NHÓM NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

**BỘ KẾ HOẠCH
VÀ ĐẦU TƯ**

Tập sách này bao gồm phần *Báo cáo Tổng quan và Mục lục của cuốn sách Việt Nam 2035*; doi: 10.1596/978-1-4648-0824-1. File pdf của bản báo cáo cuối cùng, bao gồm toàn bộ cuốn sách, khi được phát hành sẽ được đăng tải trên trang web: <https://openknowledge.worldbank.org/> và bản in của cuốn sách có thể được đặt mua trên trang: <http://Amazon.com>. Xin đề nghị sử dụng bản hoàn chỉnh của cuốn sách cho các mục đích trích dẫn, in lại và phòng theo.

©2016 Ngân hàng Quốc tế về Tái thiết và Phát triển/Ngân hàng Thế giới và Bộ Kế hoạch và Đầu tư của Việt Nam

1818 H Street NW, Washington DC 20433

Telephone: 202-473-1000; Internet: www.worldbank.org

Tập sách này là sản phẩm của các cán bộ thuộc Ngân hàng Quốc tế về Tái thiết và Phát triển/Ngân hàng Thế giới và Bộ Kế hoạch và Đầu tư của Việt Nam. Các kết quả tìm hiểu, các giải thích và kết luận đưa ra trong tập sách này không phản ánh quan điểm chính thức của Ban Giám đốc điều hành Ngân hàng Thế giới hoặc các chính phủ mà họ đại diện hoặc của Bộ Kế hoạch và Đầu tư Việt Nam.

Ngân hàng Thế giới và Bộ Kế hoạch và Đầu tư của Việt Nam không đảm bảo tính chính xác của các dữ liệu trong tập sách này. Đường biên giới, màu sắc, tên gọi và các thông tin khác biểu hiện trên các bản đồ trong tập sách này không hàm ý bất kỳ đánh giá nào của Ngân hàng Thế giới hoặc của Bộ Kế hoạch và Đầu tư Việt Nam về vị thế pháp lý của bất kỳ vùng lãnh thổ nào và cũng không thể hiện bất kỳ sự ủng hộ hay chấp nhận nào của Ngân hàng Thế giới hay Bộ Kế hoạch và Đầu tư Việt Nam về các đường biên giới đó.

Không gì có thể hoặc được coi là có thể giới hạn hoặc xóa bỏ quyền ưu tiên và miễn trừ của Ngân hàng Thế giới, tất cả các quyền này đều được đặc biệt duy trì.

Tất cả các câu hỏi liên quan đến bản quyền và giấy phép phải được gửi về Văn phòng Vụ xuất bản, Ngân hàng Thế giới, 1818 H Street NW, Washington, DC 20433, USA; fax: 202-522-2652; e-mail: pubrights@worldbank.org.

Thiết kế bìa: Bộ Kế hoạch và Đầu tư Việt Nam cùng Bill Pragluski của Công ty Critical Stages.

Ảnh bìa: Hình ảnh trống đồng Ngọc Lũ của Việt Nam của Doremon 360; được sử dụng theo giấy phép Sáng tạo chung, phiên bản 3.0. Ba tấm ảnh phía dưới của tác giả Lê Tiên thuộc sở hữu của Bộ Kế hoạch và Đầu tư Việt Nam cho phép sử dụng.

Điều 3 Hiến pháp Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam năm 2013 có ghi: ***“Nhà nước bảo đảm và phát huy quyền làm chủ của Nhân dân; công nhận, tôn trọng, bảo vệ và bảo đảm quyền con người, quyền công dân; thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, mọi người có cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc, có điều kiện phát triển toàn diện.”***

Mục lục

Lời giới thiệu.....	xi
Lời cảm ơn.....	xiii
Danh mục từ viết tắt.....	xxi
Những thông điệp chính.....	xxiii
VIỆT NAM 2035: HƯỚNG TỚI THỊNH VƯỢNG, SÁNG TẠO, CÔNG BẰNG VÀ DÂN CHỦ.....	1
Lời mở đầu.....	1
Thành tích tăng trưởng cao và công bằng song còn nhiều thách thức.....	3
Cơ hội và rủi ro.....	9
Khát vọng cho năm 2035.....	20
TRỤ CỘT 1: THỊNH VƯỢNG VỀ KINH TẾ ĐI ĐÔI VỚI BỀN VỮNG VỀ MÔI TRƯỜNG.....	25
Tăng trưởng dài hạn của Việt Nam dưới góc nhìn toàn cầu.....	25
Xu hướng tăng năng suất: Một vấn đề cần quan tâm.....	28
Chương trình cải cách tái khởi động tăng năng suất.....	32
TRỤ CỘT 2: CÔNG BẰNG VÀ HÒA NHẬP XÃ HỘI.....	66
Chương trình còn dang dở: Đảm bảo bình đẳng về cơ hội.....	67
Chương trình mới về tầng lớp trung lưu đang ngày càng lớn mạnh và dân số đang già đi.....	76
TRỤ CỘT 3: NHÀ NƯỚC CÓ NĂNG LỰC VÀ TRÁCH NHIỆM GIẢI TRÌNH.....	92
Vai trò của chất lượng thể chế đối với tăng trưởng và phát triển.....	92
Thực trạng chất lượng thể chế Việt Nam.....	95
Rào cản thể chế đối với sự phát triển tại Việt Nam.....	98
Con đường phía trước.....	109
KẾT LUẬN.....	122
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	125

Mục lục của Báo cáo đầy đủ Việt Nam 2035

TỔNG QUAN

- Chương I:** BA MƯƠI NĂM ĐỔI MỚI VÀ KHÁT VỌNG VIỆT NAM
- Chương II:** HIỆN ĐẠI HÓA NỀN KINH TẾ VÀ NÂNG CAO NĂNG LỰC CẠNH TRANH CỦA KHU VỰC TƯ NHÂN
- Chương III:** PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC ĐỔI MỚI VÀ SÁNG TẠO
- Chương IV:** ĐÔ THỊ HÓA VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ KINH TẾ
- Chương V:** PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG VỀ MÔI TRƯỜNG VÀ TĂNG CƯỜNG KHẢ NĂNG CHỐNG CHỊU VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU
- Chương VI:** BẢO ĐẢM CÔNG BẰNG VÀ THÚC ĐẨY HÒA NHẬP XÃ HỘI
- Chương VII:** XÂY DỰNG THỂ CHẾ HIỆN ĐẠI VÀ NHÀ NƯỚC HIỆU QUẢ

Lời giới thiệu

Sau 30 năm đổi mới kể từ năm 1986, Việt Nam đã đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử. Từ một nước nghèo, bị chiến tranh tàn phá nặng nề và kế hoạch hóa tập trung bao cấp, khép kín, Việt Nam đã ra khỏi tình trạng kém phát triển, trở thành nước đang phát triển có thu nhập trung bình và một nền kinh tế thị trường năng động, hội nhập mạnh mẽ, sâu rộng vào hệ thống kinh tế toàn cầu. Tăng trưởng kinh tế của Việt Nam khá cao, liên tục, ổn định và bao trùm, bảo đảm mọi người dân được hưởng lợi từ quá trình phát triển. Việt Nam đã giảm tỷ lệ nghèo cùng cực từ gần 60 phần trăm trong những năm 1990 xuống dưới 3 phần trăm năm 2016. Đây là thành công rất ấn tượng và là niềm tự hào của Việt Nam, trong đó có sự hợp tác, giúp đỡ quý báu của cộng đồng quốc tế.

Thành công của 30 năm đổi mới cũng đặt ra nhiều kỳ vọng và trách nhiệm lớn hơn, nặng nề hơn đối với tương lai. Mục tiêu của Việt Nam được khẳng định trong Hiến pháp là “Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. Việt Nam có khát vọng mạnh mẽ là đến năm 2035 sẽ trở thành một nước công nghiệp hiện đại, hướng tới thịnh vượng, sáng tạo, công bằng và dân chủ.

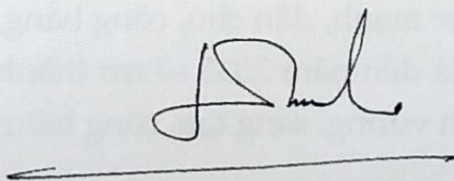
Với tinh thần đó, tháng 7 năm 2014, Chính phủ Việt Nam và Ngân hàng Thế giới đưa ra sáng kiến xây dựng Báo cáo *Việt Nam 2035*. Báo cáo khuyến nghị Việt Nam cần thực hiện sáu chuyển đổi quan trọng để trở thành một nền kinh tế thu nhập trung bình cao. Trước hết là hiện đại hóa nền kinh tế đồng thời với nâng cao năng lực cạnh tranh của khu vực kinh tế tư nhân. Hai là phát triển năng lực đổi mới sáng tạo, lấy khu vực kinh tế tư nhân làm trung tâm. Ba là nâng cao hiệu quả của quá trình đô thị hóa, tăng cường kết nối giữa các thành phố và vùng phụ cận. Bốn là phát triển bền vững về môi trường và tăng cường khả năng ứng phó với biến đổi khí

hậu. Năm là đảm bảo công bằng và hòa nhập xã hội cho các nhóm yếu thế cùng với sự phát triển của xã hội trung lưu. Sáu là xây dựng một Nhà nước pháp quyền hiện đại với nền kinh tế thị trường đầy đủ, hội nhập và xã hội dân chủ phát triển ở trình độ cao. Chương trình cải cách gắn với sáu chuyển đổi này được thể hiện theo ba trụ cột chính: thịnh vượng về kinh tế đi đôi với bền vững về môi trường; công bằng và hòa nhập xã hội; năng lực và trách nhiệm giải trình của nhà nước.

Chúng tôi rất vui mừng thấy các chuyên gia Việt Nam, Ngân hàng Thế giới và các chuyên gia quốc tế đã hợp tác hết sức chặt chẽ trong quá trình xây dựng Báo cáo *"Việt Nam 2035: Hướng tới Thịnh vượng, Sáng tạo, Công bằng và Dân chủ"*. Chúng tôi hy vọng rằng Chính phủ Việt Nam, Ngân hàng Thế giới và các đối tác phát triển sẽ tiếp tục duy trì sự phối hợp hiệu quả nhằm cụ thể hóa những nội dung phù hợp của Báo cáo này trong Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2016 - 2020 và Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021 - 2030, cũng như theo dõi, đánh giá và triển khai thực hiện các khuyến nghị của Báo cáo.

THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ

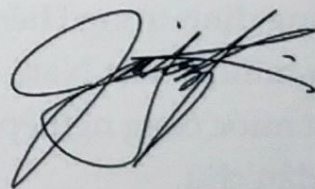
Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam

NGUYỄN TẤN DŨNG

CHỦ TỊCH

Ngân hàng Thế giới

JIM YONG KIM

Lời cảm ơn

Báo cáo “Việt Nam 2035: Hướng tới Thịnh vượng, Sáng tạo, Công bằng và Dân chủ” là sáng kiến chung của Chính phủ Việt Nam và Ngân hàng Thế giới được Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng và Chủ tịch Jim Yong Kim chấp thuận vào tháng 7 năm 2014.

Báo cáo do nhóm chuyên gia của Việt Nam và Ngân hàng Thế giới soạn thảo dưới sự chỉ đạo của Phó Thủ tướng Chính phủ Vũ Đức Dam; Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư Bùi Quang Vinh; ông Axel van Trotsenburg, Phó Chủ tịch Ngân hàng Thế giới; bà Victoria Kwakwa Giám đốc Quốc gia và ông Sudhir Shetty Chuyên gia Kinh tế trưởng khu vực châu Á - Thái Bình Dương. Chân thành cảm ơn sự tư vấn sâu sắc của Ban Chỉ đạo xây dựng Báo cáo Việt Nam 2035 gồm GS. TS. Nguyễn Xuân Thắng, Chủ tịch Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam; ông Nguyễn Văn Tùng, Phó Chủ nhiệm Văn phòng Chính phủ; ông Nguyễn Ngọc Bảo, Phó Trưởng ban, Ban Kinh tế Trung ương; ông Bùi Thanh Sơn, Thứ trưởng Bộ Ngoại giao; ông Trương Chí Trung, Thứ trưởng Bộ Tài chính; ông Nguyễn Toàn Thắng, Phó Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam và PGS.TS. Bùi Tất Thắng, Viện trưởng Viện Chiến lược phát triển, Bộ Kế hoạch và Đầu tư.

Chính phủ Việt Nam đã giao Bộ Kế hoạch và Đầu tư phối kết hợp với các Bộ, ngành chức năng, các viện nghiên cứu và kết hợp với Ngân hàng Thế giới chuẩn bị báo cáo. Tổ công tác giữa Việt Nam và Ngân hàng Thế giới được thành lập với sự chỉ đạo trực tiếp của TS. Cao Việt Sinh, Nguyên Thứ trưởng thường trực Bộ Kế hoạch và Đầu tư; bà Victoria Kwakwa, Giám đốc Quốc gia Ngân hàng Thế giới tại Việt Nam và ông Sandeep Mahajan, Chuyên gia Kinh tế trưởng, Ngân hàng Thế giới tại Việt Nam.

Chính phủ Úc, Cơ quan Hợp tác Quốc tế Hàn Quốc (KOICA) và Bộ Phát triển quốc tế Vương quốc Anh (DFID) hỗ trợ tài chính cho công tác chuẩn bị báo cáo.

Bản báo cáo nhận được những nhận xét rất có giá trị của các chuyên gia kinh tế của Ngân hàng Thế giới gồm ông Ted Chu, Chuyên gia Kinh tế trưởng; ông Mario Marcel, Nguyên Giám đốc cao cấp; ông Martin Rama,